

Література:

1. Лисюк Т.В., Терещук О.С. Інноваційний розвиток ресторанних підприємств України. «Глобальні та національні проблеми економіки»: матеріали електронного наукового фахово видання. Випуск 16. Миколаїв: Національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2017. С.361-364. URL: <http://global-national.in.ua/archive/16-2017/74.pdf> (дата звернення 20.10.2025).
2. Інновації у ресторанному бізнесі: тренди, що змінюють правила гри. Business-Broker.com.ua : веб-сайт. URL: <https://business-broker.com.ua/blog/innovatsii-u-restorannomu-biznesi-trendy-shcho-zminiuiut-pravyla-hry/> (дата звернення 20.10.2025).
3. Ресторанний бізнес 2025: головні тренди, що змінять індустрію. Ribas Hotels Group : веб-сайт. URL: <https://ribashotelsgroup.ua/blog/restorannyj-biznes-2025-golovni-trendy-shho-zminyat-industriyu/> (дата звернення 20.10.2025).
4. 25 Цікавих ідей для ресторану. ГК «Pomodoro Brand» : веб-сайт. URL: <https://pomodorobrand.top/ua/articles/25-cikavih-idej-dlya-restoranu> (дата звернення 21.10.2025).
5. ТОП-13 трендів у ресторанному бізнесі у 2025 році. Poster POS Inc : веб-сайт. URL: <https://joinposter.com/ua/post/restoranni-trendy> (дата звернення 22.10.2025).

Ольшевський Є.О.

спеціальність 073 «Менеджмент», гр. МЕ-23

Скібіцький О.С.

асистент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

BIG DATA ТА АНАЛІТИКА ДАНИХ ЯК ОСНОВА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У СУЧАСНИХ МОДЕЛЯХ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ

У добу цифровізації підприємства оперують величезними масивами даних – від онлайн-транзакцій і поведінки користувачів на вебресурсах до активності у соціальних мережах та інформації, що надходить від Інтернету речей (Internet of Things). Такі дані мають великий обсяг, високу швидкість оновлення й різноманітність – саме ці риси формують поняття *Big Data*. Для компаній, що працюють у форматі електронного бізнесу, аналітика великих даних стає основою ухвалення управлінських рішень. Вона дозволяє будувати стратегії не на інтуїції чи попередньому досвіді, а на реальних інформаційних сигналах і прогнозах. Електронний бізнес (*e-business*) охоплює всі процеси, що відбуваються у цифровому середовищі – від реклами й онлайн-продажів до логістики та фінансового управління. Аналіз великих даних допомагає підприємствам відстежувати поведінку клієнтів у реальному часі, прогнозувати попит, оптимізувати витрати на рекламу та постачання, виявляти загрози шахрайства і розробляти нові бізнес-моделі, зорієнтовані на потреби споживачів.

Такі технології дозволяють компаніям глибше розуміти ринок, швидше реагувати на зміни попиту й ефективніше керувати активами. Відомі корпорації, як-от *Amazon* чи *Netflix*, застосовують аналітику даних для створення персоналізованих рекомендацій, що підвищує задоволеність користувачів і збільшує прибутковість. Якщо раніше рішення ґрунтувалися здебільшого на досвіді керівників або інтуїції, то сьогодні аналітика великих даних суттєво змінює цей підхід. Використання сучасних інструментів аналізу допомагає підприємствам підвищити точність прогнозів, зменшити невизначеність і ризики. Коли система відстежує поведінку користувачів, компанія може своєчасно змінити маркетингову стратегію, скоригувати ціни або вдосконалити логістику – і все це в режимі реального часу.

Отже, аналітика великих даних є ключовим чинником успіху в електронному бізнесі. Вона перетворює інформацію на практичні управлінські рішення, допомагає краще розуміти споживача, оперативно реагувати на зміни ринку, раціональніше використовувати ресурси й зменшувати ризики.

Література:

1. Ogola G. Big Data Aspects and Business Decision Making // *Innovative Journal of Social Sciences*. – 2023. – Vol. 3, № 1. – P. 1–9. – Режим доступу: <https://edinburgjournals.org/journals/index.php/Innovative-Journal-of-Social-Sci/article/download/175/193>
2. Fanelli S., Pratici L., Salvatore F. P., Donelli C. C., Zangrandi A. Big Data Analysis for Decision-Making Processes: Challenges and Opportunities for the Management of Health-Care Organizations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.emerald.com/mrr/article/46/3/369/311068/Big-data-analysis-for-decision-making-processes>
3. Chatterjee S., Rana N. P., Tamilmani K., Sharma A., Dwivedi Y. K. Assessing the Impact of Big Data Analytics on Decision-Making Quality of Organizations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0040162521007861?via%3Dihub>
УДК 336.71:351

Подплетний В.В.

кандидат економічних наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ

Банківська система України в умовах воєнного стану постала перед безпрецедентними викликами, що зумовили трансформацію її функціональних, регуляторних та операційних засад. Сучасні підходи до аналізу фінансової стабільності свідчать, що банківський сектор виконує не лише традиційні функції посередництва та забезпечення платіжної інфраструктури, а й стає фундаментальним компонентом економічної безпеки держави [1]. У зв'язку з цим дослідження особливостей функціонування банківської системи у період збройного конфлікту має важливе наукове та практичне значення.

З перших днів повномасштабного вторгнення регулятором було впроваджено комплекс антикризових заходів, спрямованих на недопущення дестабілізації фінансового ринку. Зокрема, фіксація валютного курсу, тимчасові обмеження на транскордонний рух капіталу, посилення макропруденційного нагляду та коригування підходів до оцінки кредитного ризику дозволили уникнути руйнівного впливу панічних очікувань [2]. Дані НБУ засвідчують, що в умовах надзвичайно високої невизначеності банки зберегли здатність виконувати зобов'язання перед вкладниками та підтримувати доступ громадян до фінансових послуг.

Важливою характеристикою воєнного періоду є зміна структури операційних ризиків. Ризики втрати доступу до інфраструктури, обмеження фізичної роботи відділень, кіберризиків та загрози логістичній безпеці вимагали суттєвого підсилення систем управління ризиками, зокрема впровадження широкомасштабних процедур резервування ІТ-потужностей, диверсифікації каналів доступу та використання альтернативних технологічних інструментів. У результаті понад 90 % транзакцій протягом перших місяців війни здійснювалися у дистанційному форматі, що підтверджує високу адаптивність банківського сектору [3].

Особливу увагу у воєнний час привертає трансформація кредитного портфеля банків. Значне скорочення економічної активності, втрата виробничих потужностей, релокація підприємств та зниження платоспроможності населення спричинили підвищення кредитних